

เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ต่อการ รับมือกับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

อดิษฐ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI)

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA)

Contents

- เครื่องมือที่ใช้ในประเทศไทย
- ศักยภาพการพัฒนาเครื่องมือใหม่ๆ ในอนาคต
- PPP vs. PES

เครื่องมือที่ใช้ในประเทศไทย

I. การใช้ภาษีสรรพสามิตเป็นภาษีสิ่งแวดล้อม

- ภาษีที่แตกต่างของน้ำมันไร้สารตะกั่ว
- ภาษีสรรพสามิตรถยนต์สองจังหวะและสี่จังหวะ
- ภาษีเบตเตอรี่ยานยนต์ที่ผลิตจากตะกั่วที่ใช้แล้ว
- ภาษีน้ำมันแก๊ซโซลล์และน้ำมันเบนซิน

II ค่าธรรมเนียม

- ค่าธรรมเนียมใช้น้ำบาดาล

III. กองทุน

- กองทุนสิ่งแวดล้อม
- กองทุนอนุรักษ์พลังงาน
- กองทุนพัฒนาชุมชนในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้า

III. เงินช่วยเหลือ

- การลดหย่อนภาษีภายใต้ BOI จากการนำเข้าเทคโนโลยีสะอาด
- การลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลจากการนำเข้าเทคโนโลยีสะอาด

IV. ราคาซื้อขายไฟฟ้าที่ผลิตจากพลังงานหมุนเวียน (Adder Cost or Feed-In Tariff: พลังงานชีวภาพ ชีวมวล ชยะ แสงอาทิตย์ น้ำ ลม)

V. กลไกสะอาด Clean Development Mechanism (CDM)

ศักยภาพการพัฒนาเครื่องมือใหม่ๆ ในอนาคต

I. ภาษีที่และค่าธรรมเนียมเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลง ภูมิอากาศ (Polluter-pays Principle: PPP)

- ภาษีที่ดินที่ผูกกับลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Adaptation)
- ค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อนที่ผูกกับการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Mitigation)

III. ราคาซื้อขายไฟฟ้าที่ผลิตจากพลังงานหมุนเวียน

- ควรมีการปรับโครงสร้างราคาซื้อขายไฟฟ้าที่ผลิตจากพลังงานหมุนเวียนโดยไม่ควรอิงกับต้นทุนการผลิตอย่างเช่นที่ทำอยู่ในปัจจุบัน

IV. เครื่องมาด้านตราสารหนี้ (Beneficiary-pays Principle: BPP หรือ Payment for Ecological Service: PES)

- พันธบัตรป่าไม้

PPP vs. PES

- I. ตัวอย่างกรณีการอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้
- II. ในอดีตประเทศไทยใช้หลักการ Polluter-pays Principle: PPP ในการอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้ เช่น กรณีการฟ้องชาวบ้านในคดีโลกร้อน
- III. ในอนาคตประเทศไทยอาจใช้หลักการ Beneficiary-pays Principle: BPP มาเสริม ซึ่งมักปรากฏภายใต้ชื่อ Payment for Ecological Service: PES
- IV. สำคัญของความแตกต่างคือการกำหนด “ผู้ที่ต้องรับภาระ” ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมระหว่าง ผู้ที่ทำลายสิ่งแวดล้อม หรือ ผู้ที่ได้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อม
- V. ประเทศไทยมีโครงสร้างรายได้ที่มีความไม่เท่าเทียมกันมาก ดังนั้นการนำหลัก PPP และ PES มาใช้ควบคู่กันจึงเป็นสิ่งจำเป็น

พันธบัตรป่าไม้:

รายรับจากระบบนิเวศป่าไม้

1. รายรับจากการทำไม้อย่างยั่งยืน

2. รายรับจากการขายคาร์บอนเครดิตในภาคป่าไม้

3. รายรับจากผู้น้ำรายใหญ่จากภาคอุตสาหกรรม

4. รายรับจากงบประมาณแผ่นดินด้านการป้องกันปัญหาหน้าท่วมและภัยแล้ง

5. รายรับจากการเก็บภาษีคาร์บอน เช่น การเก็บภาษีน้ำมันเชื้อเพลิงที่ผลิตจากฟอสซิล และ ค่าธรรมเนียมมลพิษจากภาคอุตสาหกรรม

6. รายรับจากกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ขอบคุณครับ

adis@nida.ac.th